

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2016-05-11
Besvaras senast
2016-05-25

Till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2015/16:627 Situationen för svenska kulturmiljöer

Sveriges kulturmiljöer är viktiga. De gestaltar vårt lands historia och utveckling, berättar det kollektiva minnet och bildar referenspunkter som inte sällan ger varje ort och ställe dess unicitet. Samhällsbyggnad av högt kulturhistoriskt värde, stationshus, skolor, kyrkor eller äldre landskapsmiljöer uppbådar lokalt ideellt engagemang värt att värna. Samtidigt lockar de varje år turister från hela världen. Ett sammanhållet samhälle vårdar de fysiska rum som förmedlar vår mentala historia genom bebyggelsehistoria eller landskapsvård.

Samtidigt är stödet och den politiska viljan för kulturmiljövården eftersatt, såväl i ekonomiska anslag nationellt som i kommunal kompetens lokalt. I en undersökning av Sveriges Radio 2014 visade det sig att endast en tredjedel av Sveriges kommuner har en antikvarietjänst, och närmare 40 procent av landets kommuner saknar helt kulturarvskompetens. Detta trots att man har att hantera kulturmiljöfrågor inom ramen för både plan- och bygglagen och kulturmiljölagen. Det är allvarligt då kommuner hanterar kulturmiljöers framtid i samhällsbyggnadsprocesser där kunskap om hur kulturmiljövården kan värnas, vårdas och visas är centralt. Inte mycket talar för att situationen ser bättre ut i dag.

Adekvat kompetens är centralt för att bebyggelsemiljöer inte förvanskas, förringas, skadas eller till och med rivs och ett historiskt kapitel går förlorat. Adekvat kompetens kan göra att ny och äldre bebyggelse kan harmoniera och stärka den lokala identiteten och det demokratiska engagemanget genom till exempel kulturell planering. Bristen på ekonomiska och kunskapsmässiga resurser inom kulturmiljövården kan vara direkt förödande, och runt om i landet rapporteras ständigt om att kulturmiljöer av värde hotas av oaktsam exploatering eller rivning. Inte sällan riktas kritik mot statliga myndigheter, vilka man menar tonar ned kulturarvets roll. På Svenska Byggnadsvårdsföreningens ”gula lista” återfinns i dagsläget över 200 kulturmiljöer av värde som är satta under hot om förvanskning eller rivning, och ett antal av de miljöer som listas är numera rivna och historia förlorad för framtiden.

Riksantikvarieämbetet har länge varnat för konsekvenserna av Vattenverksamhetsutredningens förslag, då hundratals kvarnar, dammar och andra kulturmiljöer vid vattendrag skulle hotas om utredningens förslag blev verklighet. Frågan är under beredning. Klart är sammanfattningsvis att otaliga

kulturmiljöer i stad och land allvarligt hotas av brist på ekonomiskt och kompetensmässigt stöd.

Mina frågor till kultur- och demokratiministern är således:

Tänker ministern vidta några åtgärder för att säkra skyddet för, och hindra förstörelse av, kulturhistoriska miljöer?

Tänker ministern vidta några åtgärder för att säkerställa att nationella mål, lagar och förordningar om kulturmiljövård efterlevs?

Är ministern beredd att höja anslagen för kulturmiljövård och/eller se över möjligheten att stärka den kommunala kompetensen på området?

Tänker ministern ta några lagstiftningsinitiativ eller vidta andra åtgärder för att trygga Sveriges kulturhistoriska miljöer?

.....

Aron Emilsson (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin